

“Όταν, βέβαια, τέλος, κατάλαβαν κι οι άλλοι τί συνέβαινε, έγιναν προσπάθειες για νά τόν μεταπείσουν, όμηρικά οικογενειακά συμβούλια, συσκέψεις ιατρών, άκόμα κι οι άρχές τής πόλης επενέβησαν

άλλά ό μικρός Λεονάρδος, πιστός στις παραδόσεις τών προγόνων μας, άρνήθηκε νά μεγαλώσει, προσφέροντας μ' αυτόν τόν τρόπο ένα φαινόμενο, πού γρήγορα έκανε τήν πόλη μας κέντρο τής γενικής προσοχής—

κι έτσι τ' άγάλματα τών ήρώων είχαν τώρα περισσότερες επισκέψεις.

ΗΡΩΙΣΜΟΣ ΧΩΡΙΣ ΗΡΩΑ

“Άς άποχαιρετιστούμε, λοιπόν, γιατί ποιός ξέρει — και θάρχονται γενιές και γενιές και θά μέ βρίσκουν στην ίδια θέση (ιδιαίτερα τό βράδι πού λείπω), βέβαια, ύπηρεξα κι εγώ άφελής, ή μάλλον ένας γεναιόψυχος χωρίς εισιτήριο, ή άκουσα τό τρίξιμο μιάς πόρτας μέ τήν άληθινή του σημασία, σάν ένα τραγούδι, πού όταν βρέχει, παίρνει τό μέρος τών φτωχών

και κάθε τόσο άλλαζα θέση στή λάμπα, για νά 'χω μιά άκόμα περιπέτεια, σάν κάποιον πού τόν έδιωξαν τόσες φορές, ώστε έφτασε σέ πλήρη άνθιση, ή έπεφτα στον ύπνο όπως στις ρόδες ενός άμαξιού, ή έστω νά μην τραγουδάω μόνο τις νύχτες πού ή φήμη κοιμάται—

είμαι καθ' όλοκληρίαν άνέντιμος: όπως αυτός ό κόσμος πού μόνον όταν τόν ύπόσχεσαι, σου άνήκει.

ΠΥΡΟΒΟΛΙΣΜΟΙ

“Έχω, βέβαια, λόγους νά είμαι σύντομος στην άφήγηση τών όσων θά έπακολουθήσουν — άλλά, Κύριε, γιατί μισώ τόν έαυτό μου, τί έφταιξα, τί έχω ξεχάσει ή τί δέν έπρεπε νά θυμηθώ, άρχισα νά ψάχνω, ξεφύλλισα χειρόγραφα, ήμερολόγια, δρομολόγια τραιών, άνοιξα παλιές κάμαρες, όρμησα στό διάδρομο και κοιτάξα πίσω άπ' τά παλτά τών ξένων — εκεί έμενε πάντα ό Ρασκόλνικωφ, κρύωνε, του 'ριξα κι άλλα σκεπάσματα, «τό κουδούνι, μου λείει, δέν τ' άκούω», «νά δεΐς εγώ ήσυχία» του λέω και θυμήθηκα τά βράδια πού μ' άρεσε νά παιζω άκορντεόν μέ τόν παλιό κορσέ τής μητέρας, ή φορούσα ψύχραιμα τό παλτό μου (άφοϋ στό βάθος τίποτα δέ συχωριέται), ύστερα βρεθήκαμε στό προάστιο, άναβαν ένα ένα τά φανάρια του δρόμου, παγωνιά — εγώ, για λόγους πού δέν είναι του παρόντος, φορούσα ένα άλλο πρόσωπο, παρόλο πού μ' έμπόδιζε τρομερά στό μάσημα, ιδιαίτερα όταν έτρωγα τά δάχτυλά μου (παλιά συνήθεια άπ' τήν έξοχή) κι όπως είμαι εκ φύσεως σπλαχνικός πήγα και χτύπησα τήν πόρτα, μου άνοιξαν, «θέλετε τίποτα;» μου λένε, «όχι, τούς λέω —άλλά δέν μπορώ νά ξεχάσω», γιατί, φίλοι μου, ή ευτυχία είναι ζήτημα δευτερευόν κι ένας τρελός είναι κι αυτός ευπρόσδεκτος μόνο όταν χάνει— τάχυνα τό βήμα μου κι έστριψα γρήγορα τή γωνιά, πού πήγα;

έξάλλου ήταν άργά, βράδιαζε, και μακριά άκούγονταν οι τελευταίοι πυροβολισμοί: οι λευκοί κι οι κόκκινοι πολιορκούσαν τήν 'Οδησό — κι 'Οδησός δέν ύπήρχε.

Τάσος Λειβαδίτης